Regin Prenters prædiken 12. søndag efter trinitatis

Taler
Regin Prenter
Professor i dogmatik og præst

Dato
17. august 1975

Sted
Branderup Kirke

Omstændigheder
Prædikentekst
Markusevangeliet kapitel 7, vers 31-37

NY SKABELSE

I den gamle fortælling på Bibelens første blade om himmelens og jordens skabelse hedder det til slut: "Og Gud så alt, hvad han havde gjort. Og se! det var såre godt."

Sådan så og sådan ser Gud på det, han skaber. Det er såre godt. Han glæder sig over det som kunstneren over sit fuldførte værk, ja, som enhver af os over et vel tilendebragt arbejde.

Denne glæde over det skabte vil Gud dele med os mennesker, hans ypperste skabninger. Al livsglæde, alt godt humør, al lyst til arbejdet og al lykke ved munter leg og vederkvægende hvile er en genklang af Skaberens glæde over, at alt det, han skabte, er såre godt.

Gud gav os mennesker øre til at høre, hvad han og mennesker siger, og mund til at udtale, hvad der fylder vort hjerte, for at vi højt og klart, så alle, frem for alt Gud selv, hører det, kan forkynde, at alt hvad Gud skaber, er såre godt.

Men det, vi blev skabt til, at synge skaberens pris, det gør vi ikke; for vi evner det ikke. Noget ondt har sneget sig ind i Guds gode skaberværk, så lovsangen dør på vore læber.

Det viser denne søndags evangelium os eftertrykkeligt. Her kommer nogle mennesker til Jesus med en døv, som også vanskeligt kunne tale. Det har vel været den døvstummes forældre eller andre af hans slægtninge, der søgte hjælp hos denne Jesus, der kort forinden i den samme egn havde helbredt en

hedningkvindes syge datter. Om også de, som hun, var hedninger, ved vi ikke. Men i egnen mellem Tyrus og Sidon og Galilæas Sø var flertallet af befolkningen hedninger.

Disse mennesker kunne ikke lovsynge Gud for hans gode skaberværk. Den døvstumme kunne det ikke. For han havde ikke talens brug. Og hans pårørende kunne det ikke. For hvor- dan skulle de kalde al Guds skabning god, når en af deres nærmeste hverken kunne høre eller tale? Hvis de var jøder, kendte de lovsangen fra Det gamle Testamentes salmebog, nr. 103: “Min sjæl, lov HERREN, og glem ikke alle hans velgerninger!” De ville måske gerne have sunget den sang. Men hvordan skulle de kunne det med en døvstum søn eller broder i huset? Det ville kun blive hykleri. Når det gjaldt skaberens pris, var deres tungebånd nok lige så bundet som den døvstummes.

Og nu ved vi godt, at dette dengang ikke var og i dag ikke er noget enestående tilfælde. Mange fødes til verden med uhelbredelige skader, som for livet afskærer dem fra at leve deres liv som andre. Kan de og deres nærmeste lovprise Gud for hans gode skaberværk? Og hvis de ikke kan, hvad så med alle os andre, der udmærket godt ved, at samme ulykke lige så let kunne have ramt os selv eller en af vore kære?

Kunne Jesus lovprise Gud for hans gode skaberværk, da han stod over for den døvstumme?

Evangeliet siger, at han, da han havde lagt sine fingre i den døves øre og rørt ved hans tunge – det eneste sprog, den stakkels mand kunne opfatte – så op til himmelen og sukkede. Ordet sukke er i grunden en alt for tam gengivelse af grundtekstens ord, der betyder “stønne". Jesus stønnede som en, der er i den største pine. Og i pine var han, den samme pine som da han hang på korset: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?" Det var den pine, at hans døvstumme medmenneskes elendighed måtte kvæle prisen for Guds gode skaberværk også på hans læber. Han var jo både Guds og Marias søn, alle menneskers broder, så al *deres* nød også var *hans*. Så blev hans lovprisning til et suk, en stønnen ud af stor pine.

Men samtidig så Jesus op til himmelen. Han ofrede sammen med og for den døvstumme og hans pårørende dette suk, denne stønnen, til sin himmelske Fader som den eneste lovsang, han i dette øjeblik kunne få over sine læber. Men

en lovsang var det. For i klagen gemte sig den urokkelige tro på, at Skaberen er kærlig og hans værk godt. Det er blot vore øjne, der ikke kan se det, og vore hjerter, der ikke kan gribe det. Derfor klager vi til ham.

I Det gamle Testamentes salmebog findes mange klagesange, der ender som lovsange. Fra en af dem, den 22., hentede Jesus sit klageskrig på korset: “Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?” Denne klagesang munder ud i lovsang: "Jeg vil synge din pris i en stor forsamling, indfri mine løfter iblandt de fromme. De ydmyge skal spise og mættes. Hvo HERREN søger, skal prise ham, deres hjerte leve for evigt. Den vide jord skal mærke sig det og omvende sig til HERREN, og alle folkenes slægter skal tilbede for hans åsyn: Thi HERRENs er riget, han er folkenes hersker!" Sådan endte Jesu klageråb på korset i lovsang ved hans opstandelse på trediedagen. Sådan endte også hans stønnen ved mødet med den døvstumme i lovsang. De, den døvstumme, hans pårørende og alle, der var til stede, blev slagne af forundring og sagde: “Han har gjort alle ting vel. Både gør han, at de døve hører, og at målløse taler.” I den lovprisning var Jesus på sin måde med. Han vidste, at det ikke var ham, men hans himmelske Fader, som han i nøden havde set op til, der havde gjort alle ting vel og givet den døve hørelse og den stumme stemme ved et nyt skabelsens under, der kom som svar på hans og hans brødres og søstres stønnen.

Jesu ord til den døve og stumme: “Effata!" (Lad dig op!) var ikke Jesu eget ord, men hans himmelske Faders skaberord, udtalt af Sønnen her på jorden, et skaberord, der frembringer, hvad det nævner, og gør det, der ikke er, til noget som er. Så enestående var det ord, ordet, som den døve kunne høre og adlyde, at man siden blev ved med at gengive det på Jesu eget modersmål: "Effata!" Ingen anden kan tale Guds eget skabende ord. I samme øjeblik, det lød, skete det, som det nævnede: den døves øren åbnedes, og straks løsnedes hans tunges bånd, og han talte ret. Nu kunne *han* takke sin Gud for hans gode skaberværk. Nu kunne alle, der var til stede, gøre det, og Jesus med dem.

Det er dette evangeliums glade budskab til os, at den selvsamme Jesus Kristus, som nu er opstanden fra de døde, faren til himmels og siddende ved Gud Faders, den Almægtiges, højre hånd, både kan og vil løse vore tungebånd, så også vi lærer at prise Gud for hans gode skaberværk. Og han vil gøre det, ganske som han dengang gjorde det. Det lyder afsindigt og er dog sandt. Det lyder afsindigt, fordi de døvstumme, blinde og andre hårdt ramte ikke med eet slag bliver raske, blot evangeliet forkyndes for dem og deres pårørende. Vi lever ikke

længere i gyldenåret, da Jesus gik omkring og gjorde Guds riges kraftige gerninger. Vi lever i ventetiden mellem hans himmelfart og herlige genkomst. Og dog er det sandt, at han løser også vore tungebånd. Hans ord kan og vil forvandle også vore klagesange til lovsang. Vi kan i evangeliet høre hans stønnen og deri erkende, at han også gør vor elendighed til sin. Brorson har i sin salme til dette evangelium sagt det sådan:

Men du går midt på pladsen ind
blandt dem, der lider ilde,
og åbner med beængstet sind
dit hjertes nådekilde.
Det suk, man af dig høre fik,
ind for os i Guds hjerte gik
hans kærlighed at finde.

Vi skal ikke med vor klage selv gå ind i Guds hjerte og finde hans kærlighed. Det kan ingen af os. Det har Jesus gjort i vort sted. Derefter er hvert ord fra ham til os om Guds rige et mægtigt "Effata!", sagt til vort stumme hjerte med dets døde lovsang. Ethvert ord fra Jesus giver os håb om, at også vi skal få Guds gode skaberværk at se, helt friet fra alt det onde, der nu skjuler dets godhed for vore øjne og hjerter. Det håb forkynder Jesu opstandelse os. Gud rejste ham af graven som sejrherren over alt det onde. Derfor kan det onde nu bæres, indtil det ved Kristi genkomst bliver helt tilintetgjort. Han bar det for os på korset, og han bærer det med os, når vi kommer til ham for at søge hans hjælp.

Vi må ikke glemme, at den døvstummes nærmeste kom til Jesus med ham for at bede ham lægge hånden på ham. Også vi må komme til Jesus, om han skal hjælpe os. "Du må holde posen frem, når Gud skal fylde den!" siger Luther. Det går ikke, at vi i årevis holder os på den største afstand af Jesus, hans menighed, hans ord, hans bøn, hans nådemidler, og så samtidig vil have ret til at anklage ham og hans himmelske Fader, fordi de ikke på vor befaling og efter vor opskrift her og nu fjerner al ondskab og lidelse fra denne verden. Nej, klagen må bringes til ham, for at han kan bringe den videre til Guds hjerte. Vi må være, hvor Jesus er, hvis hans Effata skal løse vore tungebånd og lære os lovsangen for Skaberens usigelige godhed.

Oplever vi så en smule af det, den døvstumme og hans venner den dag så og hørte – og hvem af os oplever aldrig noget af dette, når vi rejser os fra et sygeleje,

når vi undgik en ulykke, ja, hver gang vi kan sætte bilen i garagen og gå raske ind i vort hus – ja, da er det tid at prise Gud for hans gode skaberværk. Men glemmer vi det? Så gælder det at komme til Jesus med det stumme hjertes døde lovsang. Han skal nok få os det lært til sidst – hvis vi holder ud – dette: Han har gjort alle ting vel. Både gør han, at de døve hører, og at målløse taler. Døve hører Guds ord og målløse synger hans pris i vor Herres hus og menighed midt igennem alle vore suk og klager.

Kilde
Prenter, Regin: "Ordet og troen. Prædikener fra Branderup kirke", side 96-100. Forlaget Aros. 1976.

Kildetype
Dokumentation i bogværk

Tags
12. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/regin-prenters-praediken-12-sondag-efter-trinitatis